Prima instanţă: Judecătoria Chişinău, sediul Centru (jud. Grigore Manoli)
Dosarul nr. 2r-3501/23
(2-23099090-02-2r-18102023)

D E C I Z I E

28 noiembrie 2023 mun. Chişinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău în componenţa:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Ana Panov
Judecătorii Angela Braga şi Viorica Mihaila

examinând, fără citarea părţilor, recursul declarat de recurentul Lev Popov, împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 2 august 2023, prin care s-a restituit cererea de chemare în judecată depusă de Lev Popov împotriva Societății cu Răspundere Limitată ”NOVALEV-COM” privind recunoașterea dreptului de proprietate,-

a c o n s t a t a t:

Poziţia instanţei de fond:

1. La data de 7 iulie 2023, reclamantul Lev Popov a depus o cerere de chemare în judecată împotriva pârâtei Societatea cu Răspundere Limitată ”NOVALEV-COM” (*în continuare SRL”NOVALEV-COM”*) privind recunoașterea dreptului de proprietate. Concomitent, la depunerea cererii de chemare în judecată, reclamantul Lev Popov a solicitat, în baza art.85 alin.(4) din Codul de procedură civilă, scutirea de la plata taxei de stat, invocând că este o persoană de vârstă înaintată, nu este încadrat în câmpul muncii și este pensionar, iar alte surse de venit nu are, fapt confirmat prin extrasul din contul curent al persoanei asigurate.
2. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 17 iulie 2023, s-a respins cererea lui Lev Popov privind scutirea de la plata taxei de stat, ca fiind neîntemeiată. Nu s-a dat curs cererii de chemare în judecată. S-a comunicat lui Lev Popov, despre necesitatea înlăturării neajunsurilor cererii expuse în partea motivatorie a încheierii, acordându-i pentru aceasta un termen de 5 zile din momentul primirii copiei de pe încheierea în cauză. S-a explicat lui Lev Popov, că în caz dacă nu va lichida neajunsurile menționate, cererea de chemare în judecată nu va fi considerată depusă şi împreună cu actele anexate va fi restituită.
3. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 2 august 2023, în baza art.171 alin.(2) din Codul de procedură civilă, s-a restituit fără examinare

cererea de chemare în judecată depusă de Lev Popov. S-a remis lui Lev Popov, încheierea în cauză și cererea de chemare în judecată cu toate înscrisurile anexate. S-a explicat lui Lev Popov că restituirea cererii de chemare în judecată nu exclude posibilitatea adresării repetate în judecată a aceluiași reclamant, cu aceeași acțiune, împotriva aceluiași pârât, cu același obiect şi aceleași temeiuri, dacă s-au lichidat încălcările.

Solicitarea recurentului:

4. Nefiind de acord cu încheierea instanței de fond, la 3 octombrie 2023, recurentul Lev Popov, a declarat recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 2 august 2023, solicitând admiterea cererii de recurs, casarea integrală a încheierii instanței de fond, restituirea spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

Argumentele părţilor:

5. În motivarea recursului s-a indicat că nu este de acord cu încheierea instanței de fond, fiind pasibilă de a fi casată.

Menționează că instanța de fond eronat a respins cererea de scutire de la plata taxei de stat, or, cadrul legal pertinent aplicabil speței a fost utilizat în motivarea scutirii taxei de stat. Mai mult, cadrul normativ prevede posibilitatea scutirii persoanei fizice de la achitarea taxei de stat, întrucât accesul la justiție este un drept asigurare fiecărui cetățean al Republicii Moldova, garantat de Constituția Republicii Moldova. Respectiv, pentru a putea fi asigurat acest drept a şi fost aprobat mecanismul scutirii de la achitarea taxei de stat, pentru ca fiecare persoană să-şi poată apăra interesele sale prin intermediul căilor legale.

Punctează că impunerea achitării taxei de stat a unui pensionar, atunci când în mod transparent este evident faptul că recurentul nu deține mijloace financiare suficiente pentru a putea achita taxa de stat în valoare de 25000 lei, reprezintă o îngrădire a accesului liber la justiție, ceea ce reprezintă şi o încălcare a Legii supreme din Republica Moldova.

Prin urmare, solicită admiterea cererii de recurs, casarea integrală a încheierii instanței de fond, restituirea spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

6. La 18 octombrie 2023, conform fișei de repartizare, cauza a fost distribuită pentru examinare în ordine de recurs judecătorului Ana Panov.
7. Intimata SRL”NOVALEV-COM”, deși a fost informată prin intermediul administratorului insolvabilității Vasile Șeremet, despre examinarea cererii de recurs, nu a prezentat referință și nu și-a expus poziția vis-a-vis de problema dedusă judecății.

Aprecierea instanţei de recurs:

8. Analizând legalitatea şi temeinicia încheierii atacate, prin prisma argumentelor invocate în recurs, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău conchide că recursul este întemeiat şi pasibil de admis, cu casarea încheierilor instanţei de fond din 17 iulie 2023 și 2 august 2023, scutirea parțială a reclamantului Lev Popov de la plata taxei de stat şi restituirea pricinii în instanța de fond la etapa primirii, din următoarele considerente.
9. În conformitate cu articolele 423, 424 alin.(1) şi 426 alin.(3) din Codul de procedură civilă, Curţile de apel examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de judecătorii. Recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului şi a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilităţii şi fără participarea părţilor.
10. În conformitate cu prevederile art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii, recurentul respectând acest termen.
11. În conformitate cu art.427 lit.b) din Codul de procedură civilă, instanţa de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul şi să caseze integral sau parţial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluţionată prin încheierea casată.
12. Pentru a ajunge la această concluzie instanța de recurs reține următoarele argumente.
13. Din materialele cauzei Colegiul reține că la data de 7 iulie 2023, Lev Popov a depus o cerere de chemare în judecată împotriva SRL”NOVALEV-COM” privind recunoașterea dreptului de proprietate. Concomitent, la depunerea cererii de chemare în judecată, Lev Popov a solicitat, în baza art.85 alin.(4) din Codul de procedură civilă, scutirea de la plata taxei de stat, invocând că este o persoană de vârstă înaintată, nu este încadrat în câmpul muncii și este pensionar, iar alte surse de venit nu are, fapt confirmat prin extrasul din contul curent al persoanei asigurate.
14. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 17 iulie 2023, s-a respins cererea lui Lev Popov privind scutirea de la plata taxei de stat, ca fiind neîntemeiată. Nu s-a dat curs cererii de chemare în judecată. S-a comunicat lui Lev Popov, despre necesitatea înlăturării neajunsurilor cererii expuse în partea motivatorie a încheierii, acordându-i pentru aceasta un termen de 5 zile din momentul primirii copiei de pe încheierea în cauză. S-a explicat lui Lev Popov, că în caz dacă nu va lichida neajunsurile menționate, cererea de chemare în judecată nu va fi considerată depusă şi împreună cu actele anexate va fi restituită.

15. Copia încheierii de a nu da curs, a fost expediată potențialului reclamant Lev Popov, prin intermediului email la data de 20 iulie 2023, fapt confirmat prin dovada de expediere anexată la materialele cauzei.
16. Iar prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 2 august 2023, în baza art.171 alin.(2) din Codul de procedură civilă, s-a restituit fără examinare cererea de chemare în judecată depusă de Lev Popov. S-a remis lui Lev Popov, încheierea în cauză și cererea de chemare în judecată cu toate înscrisurile anexate. S-a explicat lui Lev Popov că restituirea cererii de chemare în judecată nu exclude posibilitatea adresării repetate în judecată a aceluiași reclamant, cu aceeași acțiune, împotriva aceluiași pârât, cu același obiect şi aceleași temeiuri, dacă s-au lichidat încălcările.
17. Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău, analizând situația de fapt din prezenta speță în raport cu probele administrate la dosar în sensul soluționării corecte a prezentului litigiu, menționează că încheierile instanţei de fond din 17 iulie 2023 și 2 august 2023 poartă un caracter prematur.
18. Iar în acest sens se reține că în temeiul art. 83 alin. (1) din Codul de procedură civilă, taxa de stat reprezintă o sumă care se percepe, în temeiul legii, de către instanţa judecătorească în beneficiul statului de la persoanele în ale căror interese se exercită actele procedurale de judecare a cauzei civile sau cărora li se eliberează copii de pe documente din dosar. Iar potrivit alin.(2) al aceluiași articol, în acţiunile patrimoniale, taxa de stat se determină în funcţie de caracterul şi valoarea acţiunii, iar în acţiunile nepatrimoniale şi în alte cazuri prevăzute de lege, în proporţii fixe, conform Legii taxei de stat.
19. Conform prevederilor art. 84 din Codul de procedură civilă, se impune cu taxă de stat fiecare cerere de chemare în judecată (iniţială şi reconvenţională), cererea intervenientului principal, cererea vizînd cauzele cu procedură specială, cererea de eliberare a ordonanţei judecătoreşti, cererea de declarare a insolvabilităţii, cererea de eliberare a titlului executoriu privind executarea hotărîrilor arbitrale, cererea de apel, cererea de recurs, precum şi cererea de eliberare a copiilor (duplicatelor) de pe actele judecătoreşti.
20. În corespundere cu art. 85 alin. (4) din Codul de procedură civilă, în funcţie de situaţia materială şi de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică este scutită de către judecător (de către instanţa judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părţi a ei.
21. Subsidiar, în conformitate cu art. 4, alin. (1) din Legea taxei de stat nr.1216-XII din 3 decembrie 1992, în cazurile prevăzute de lege, la cerere, judecătorul sau instanţa judecătorească, în funcţie de situaţia materială şi de probele prezentate în acest sens, este în drept să elibereze, complet sau parţial, de plata taxei de stat persoanele fizice şi juridice, precum şi să eșaloneze sau să

amâne achitarea taxei de stat.

22. Din sensul normelor precitate rezultă că instanţa de judecată, în vederea neîngrădirii dreptului părţilor privind accesul liber la justiţie, la cerere, poate scuti persoana fizică sau juridică de plata taxei de stat, în urma justificării situației materiale a acesteia. Scutirea poate fi totală sau parțială, apreciindu-se în dependență de cerere şi de dovezile prezentate.
23. La caz, recurentul-reclamant Lev Popov la depunerea cererii de chemare în judecată, a solicitat în baza art.85 alin.(4) din Codul de procedură civilă, scutirea de la plata taxei de stat, din considerentul imposibilității achitării acesteia din motiv că este o persoană de vârstă înaintată, nu este încadrat în câmpul muncii și este pensionar, iar alte surse de venit nu are, anexând extrasul din contul curent al persoanei asigurate.
24. Sub acest aspect, Colegiul reține că Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că dreptul la tribunal este pus grav în discuție dacă taxa de stat este fixată într-un cuantum excesiv, îndeosebi atunci când partea este lipsită de surse financiare, în consecință, Curtea Europeană a arătat că instanţa de judecată trebuie să examineze posibilitatea reducerii cuantumului acesteia, scutiri totale sau parțiale sau amânării plății în cazul invocării unei situații financiare dificile.
25. Colegiul reține că la materialele cauzei, a fost anexată copia scrisorii nr.4432 din 13 septembrie 2021 emisă de Casa Națională de Asigurări Sociale, potrivit căreia se confirmă faptul că Lev Popov, este pensionar, precum și faptul că a beneficiat de pensie de dizabilitate până la 30 iunie 2021, stabilită în temeiul Legii nr.156/1998 privind sistemul public de pensii (f.d.27).
26. Astfel, Colegiul consideră că demersul privind scutirea de la plata taxei de stat este pasibil să fie admis parţial, scutind recurentul parțial din suma de 25000,00 lei, respectiv, urmând să achite taxa de stat pentru depunerea cererii de chemare în judecată în mărime de 5000,00 lei.
27. Totuși, deoarece recurentul Lev Popov nu a prezentat suficiente probe care ar reflecta starea materială reală, luată în ansamblu, iar afirmațiile și argumentele recurentului despre aceia că, ar fi în imposibilitate de achitare a taxei de stat, nu sunt de natură să demonstreze incapacitatea totală de plată și lipsa altor surse și bunuri, or, nu au fost anexate la cerere probe ce confirmă argumentul referitor la imposibilitatea achitării plății taxei de stat integral, în rest demersul de scutire de la plata taxei de stat se respinge ca fiind nefondat.
28. În plus, Colegiul notează că suma de 5000,00 lei, dispusă spre achitare prin prezenta încheiere pentru primirea cererii de chemare în judecată, în opinia instanței de recurs, este una neîmpovărătoare, care poate fi suportată de recurent și care nu este de natură să aducă atingere esenței dreptului de acces liber la justiție și în orice caz nu poate îngrădi dreptul lui la un proces

echitabil, garantat de art.20 din Constituție și art.6 CEDO, prin urmare în rest demersul de scutire este pasibil de respins ca nefondat.

29. Colegiul subliniază că, în speță, restituirea cererii de chemare în judecată, este lipsită de suport juridic, îngrădește accesul liber la justiție garantat de art.20 din Constituție și este contrară art.6 CEDO care asigură dreptul la un proces echitabil.
30. Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curţii de Apel Chișinău ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa integral încheierile primei instanţe și a admite parțial cererea înaintată de Lev Popov cu privire la scutirea de la plata taxei de stat, scutind parțial potențialul reclamant Lev Popov de la achitarea taxei de stat, restituind cauza în aceiași instanță de fond de la etapa primirii pe rol.

În conformitate cu art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău, -

D E C I D E :

Se admite recursul declarat de recurentul Lev Popov.

Se casează încheierile Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 17 iulie 2023 și 2 august 2023, cu pronunțarea unei noi hotărâri sub formă de încheiere prin care:

Se admite parţial demersul depus de Lev Popov, cu privire la scutirea de la plata taxei de stat şi se scutește parţial Lev Popov de la plata taxei de stat în sumă de 20000,00 lei (douăzeci mii lei, 00 bani), pentru depunerea cererii de chemare în judecată, în rest demersul se respinge din lipsă de temei.

Se comunică lui Lev Popov, că necesită să prezinte, în cancelaria Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, dovada de plată a taxei de stat în sumă de 5000,00 lei (cinci mii lei, 00 bani), şi că i se acordă termen de 10 zile din momentul recepționării prezentei încheieri să lichideze neajunsurile menționate.

În caz contrar cererea nu va fi considerată depusă şi împreună cu actele anexate se va restitui.

Cauza se restituie în aceiași instanță de fond de la etapa primirii pe rol.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Preşedintele şedinţei: Ana Panov

Judecătorii: Angela Braga

Viorica Mihaila